

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4065/2534

นาย เริงเกียรติ ม หา วินิจชัย มนตรี โจทก์ กรมสรรพากร จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 406, ป.พ.พ. มาตรา 419, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.ร.ฎ. มาตรา 77, ป.ร.ฎ. มาตรา 78, ป.ร.ฎ. มาตรา 79 ทวิ, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 17

ย่อ / หลักกฎหมาย

ย. ดัดแปลงหรือจัดให้ผู้อื่นดัดแปลงรถยนต์กระบะบรรทุกให้เป็นรถยนต์นั่งและจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงลักษณะรถเมื่อเดือนสิงหาคม 2529 จึงถือได้ว่า ย. เป็นผู้ประกอบการค้าในฐานะผู้ผลิต มีหน้าที่เสียภาษีการค้าของเดือนสิงหาคม 2529 อันเป็นเดือนภาษีนั้นโจทก์ซื้อรถยนต์คันดังกล่าว เมื่อเดือนกรกฎาคม 2530 ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ ด้วยในขณะนั้น จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าให้แก่จำเลย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกเงินค่าภาษีการค้าที่ชำระไปคืนได้ การที่โจทก์ยื่นคำร้องขอเสียภาษีการค้ากรณีดัดแปลงรถยนต์กับแบบแสดงรายการการค้าต่อเจ้าหน้าที่ของจำเลย เจ้าหน้าที่ของจำเลยคำนวณเรียกเก็บภาษีจากโจทก์ตามที่โจทก์ชำระก็โดยอาศัยประมวลรัษฎากรเป็นหลัก จึงเป็นการได้มาโดยมีมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ขณะรับทรัพย์นั้น กรณีมิใช่ลาภมิควรได้ อันจะขาดอายุความ 1 ปี โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 7 มีนาคม 2532 แต่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยคืนเงินแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2531 เป็นการเกินไปกว่าคำขอไม่ชอบด้วยป.วิ.พ. มาตรา 142 ประกอบด้วย พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 17 ปัญหานี้แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นอุทธรณ์ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง.

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เดิมรถยนต์นั่งส่วนบุคคลสี่ล้อ อีซูซุ คันหมายเลขทะเบียน 4 ร-0559 กรุงเทพมหานคร จดทะเบียนไว้เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2528 เป็นรถยนต์กระบะบรรทุก ต่อมาเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2529 เจ้าของเดิมได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงลักษณะของรถเป็นรถยนต์นั่งสองตอนสองแถว เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2530 โจทก์ซื้อรถคันดังกล่าวจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ศรีมิตร จำกัด ต่อมาจำเลยประกาศแจ้งให้เจ้าของรถยนต์ที่มีการทำหรือ ดัดแปลงจะต้องทำการยื่นคำร้องขอเสียภาษีการค้าพร้อมกับแบบแสดงรายการการค้า (ภ.ค.40) และชำระภาษีการค้าภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2530 โดยผู้ยื่นไม่ต้องเสียเบี้ยปรับเงินเพิ่มและไม่ต้องรับผิดทางอาญาใด ๆ ทั้งสิ้นด้วยความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าโจทก์เป็นเจ้าของรถยนต์ที่มีการทำหรือดัดแปลงและเกรงว่าจะมีความผิดทางอาญาตามที่จำเลยได้ประกาศไว้ โจทก์จึงได้ยื่นคำร้องขอเสียภาษีการค้าและชำระภาษีการค้าต่อจำเลยเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2530 เป็นจำนวนเงิน 11,880 บาทต่อมาโจทก์ได้ทราบว่าโจทก์ไม่มีหน้าที่เสียภาษี ดังนั้น เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2531 โจทก์ได้ยื่นคำร้องขอคืนเงินภาษีการค้า (ค.10) จำนวน 11,880 บาทจากจำเลย แต่จำเลยได้ปฏิเสธที่จะคืนเงินให้แก่โจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้จำเลยคืนเงินจำนวน 11,880 บาทให้แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 7 มีนาคม 2532 จนกว่าจำเลยจะคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยให้แก่

โจทก์ครบถ้วน จำเลยให้การว่า โจทก์ได้ตัดแปลงรถยนต์บรรทุกให้เป็นรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน โดยมีใช้เพื่อขายซึ่งตามกฎหมายได้กำหนดให้ถือเป็นการขาย และให้ถือว่าเจ้าของรถยนต์ที่ทำหรือตัดแปลงเป็นผู้ประกอบการค้าและมีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าตามมาตรา 79 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และโจทก์ได้ชำระภาษีให้แก่จำเลยซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและตามกฎหมายอื่นให้แก่รัฐบาลไว้เป็นเงิน 11,880 บาท เป็นการชอด้วยกฎหมายแล้ว ที่โจทก์อ้างว่าได้ชำระภาษีไปเพราะความเข้าใจคลาดเคลื่อนนั้นไม่มีเหตุผลเพียงพอ เนื่องจากตามกฎหมายได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งแล้วว่าให้ผู้ที่ทำหรือ ตัดแปลง หรือจัดให้ผู้อื่นทำหรือตัดแปลงสิ่งใด ๆ ให้เข้าลักษณะเป็นสินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิด 4 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าโดยมีใช้เพื่อขาย ให้ถือว่าเป็นการขายสินค้า และให้ถือว่าผู้เป็นเจ้าของสินค้าที่ทำหรือตัดแปลงเป็นผู้ประกอบการค้า และมีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้า ตามมาตรา 79 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และการที่โจทก์ได้ชำระภาษีการค้าดังกล่าวให้แก่จำเลยโดยไม่มีหน้าที่ต้องชำระตามที่กล่าวอ้างก็ตาม เงินที่จำเลยรับไว้จากโจทก์ดังกล่าวก็ถือได้ว่าเป็นลาภมิควรได้ เมื่อจำเลยได้รับไว้โดยสุจริตและไม่มีเหลืออยู่ในขณะที่โจทก์เรียกคืนจำเลยจึงไม่ต้องคืนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 412 โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนดปีหนึ่งนับแต่เวลาที่โจทก์รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน คือวันที่ 30 ธันวาคม 2530 จึงเป็นอันขาดอายุความ ห้ามมิให้ฟ้องร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 419 ขอให้ยกฟ้อง ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยคืนเงินแก่โจทก์จำนวน 11,880 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2531 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยในข้อแรกมีว่า โจทก์มีหน้าที่เสียภาษีการค้าที่รถยนต์คันหมายเลขทะเบียน 4ร-0559 กรุงเทพมหานคร ได้มีการตัดแปลงลักษณะรถจากรถยนต์กระบะบรรทุกเป็นรถยนต์นั่งสองตอนสองแถวหรือไม่ เห็นว่าประมวลรัษฎากร มาตรา 78 บัญญัติว่า ผู้ประกอบการค้าตามที่ระบุในบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวดนี้ มีหน้าที่เสียภาษีการค้าจากรายรับของทุกเดือนภาษีตามอัตราในบัญชีอัตราภาษีการค้า และผู้ประกอบการค้านั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา 77 ให้หมายความว่าบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล หรือรัฐวิสาหกิจใด ๆ ซึ่งเข้าลักษณะตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีการค้าและประกอบการค้าในราชอาณาจักร โดยการค้านั้นเป็นการค้าตามประเภทที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีการค้า และหมายความรวมถึงผู้ที่บัญญัติในหมวดนี้ให้ถือว่าเป็นผู้ประกอบการค้าด้วย ซึ่งประมวลรัษฎากร มาตรา 79 ทวิ อันเป็นบทบัญญัติในหมวด 4 หมวดเดียวกับมาตรา 77 บัญญัติว่ากรณีต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการขายสินค้าและให้ถือมูลค่าของสินค้าดังกล่าวเป็นรายรับ...(5) การทำหรือตัดแปลง หรือจัดให้ผู้อื่นทำหรือตัดแปลงสิ่งใด ๆ ให้เข้าลักษณะเป็นสินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิด 4 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าโดยมีใช้เพื่อขาย แต่ทั้งนี้มิให้รวมถึงผลงานของผู้ประดิษฐ์ค้นคว้าซึ่งมิได้ผลิตขึ้นเพื่อขายสินค้าตามประเภทการค้า 1. ชนิด 4 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ 26 สิงหาคม 2529 คือ (ก) รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกินสิบคน นอกจากที่ระบุใน (ข) และ (ข) คือรถยนต์ตาม (ก) เฉพาะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล บัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าวกำหนดให้ผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้าคือ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต ผู้ผลิตนั้นประมวลรัษฎากร มาตรา 77 ให้หมายความว่า ผู้ประกอบการค้าที่ทำการผลิต และผลิตหมายความว่า... ประกอบแปรรูป แปรรสภาพสินค้าหรือทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีขึ้นซึ่งสินค้าไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ... ไม่ว่าจะทำเองหรือตกลงให้ผู้อื่นทำ ให้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านางยุภา ตัดแปลง

หรือจัดให้ผู้อื่นตัดแปลงรถยนต์กระบะบรรทุกให้เป็นรถยนต์นั่งและจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง
ลักษณะรถเมื่อเดือนสิงหาคม 2529 จึงถือได้ว่านางยุภา เป็นผู้ประกอบการค้าในฐานะผู้ผลิต มี
หน้าที่เสียภาษีการค้าของเดือนสิงหาคม 2529 อันเป็นเดือนภาษีนั้น โจทก์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ
ด้วยในขณะนั้น จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าให้แก่จำเลย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกเงินค่าภาษีการค้า
ที่ชำระไปจำนวน 11,880 บาท คืนได้ ปัญหาต่อไปมีว่า เงินที่จำเลยรับไว้จากโจทก์เป็นลามิครได้
อันจะขาดอายุความ 1 ปี หรือไม่ เห็นว่า การที่โจทก์ยื่นคำร้องขอเสียภาษีการค้ากรณีตัดแปลง
รถยนต์กับแบบแสดงรายการการค้าต่อเจ้าหน้าที่ของจำเลย เจ้าหน้าที่ของจำเลยคำนวณเรียก
เก็บภาษีจากโจทก์จำนวน 11,880 บาท ตามที่โจทก์ชำระก็โดยอาศัยประมวลรัษฎากรเป็นหลัก จึง
เป็นการได้มาโดยมีมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ขณะรับทรัพย์นั้น กรณีมิใช่ลามิครได้ อันจะขาด
อายุความ 1 ปี อนึ่ง โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินจำนวน 11,880 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ
7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 7 มีนาคม 2532 แต่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยคืนเงินแก่โจทก์
จำนวน 11,880 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2531 เป็นการ
เกินไปกว่าคำขอไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 ประกอบด้วย
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 17 ปัญหา
นี้แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นอุทธรณ์ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกา
มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง เห็นควรแก้ไขให้ถูกต้องโดยให้จำเลยใช้ดอกเบี้ยแต่วันที่ 7 มีนาคม
2532 เป็นต้นไป พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยคืนเงินแก่โจทก์ จำนวน 11,880 บาทพร้อมดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 7 มีนาคม 2532จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ นอกจากที่แก้ไข
เป็นไปตามคำพิพากษาศาลภาษีอากรกลาง.

องค์คณะ

สุนพ กิริติยุติ · กำนัน อันนันทน์ · ประจักษ์ พุทธิสมบัติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4065/2534>